

Sl 55 Sigtuna, Kv. Professorn 4

Litteratur: H. Gustavson, Verksamheten vid Runverket i Stockholm, i: Nytt om runer 12 (1997, publ. 1998), s. 30; H. Gustavson, Personnamn i inskrifterna på runföremålen från Sigtuna, i: Namn på stort och smått. Vänskrift till Staffan Nyström den 11 december 2012 (2012) s. 105.

Äldre avbildning: H. Gustavson, a.a. 1997, s. 30.

Signum i Samnordisk runtextdatabas: U NOR1997;30A

Ett revben med runinskrifter påträffades vid arkeologisk undersökning år 1996 i kv. Professorn 4 (Ruta F6:4. Fyndnummer 5281). Datering till 1000-talet eller början av 1100-talet enligt muntlig uppgift av Anders Wikström den 27/8 2012.

Revbenets längd är 147 mm, bredd 21 mm och tjocklek 9 mm. Runhöjd 26 mm (11 i). På benets ena breddsida står två runinskrifter. Inskrift A längst till vänster på benet, inskrift B längs till höger och vänd upp och ner i förhållande till inskrift A. Båda inskrifterna med läsriktning från vänster.

Fig.1. Runbenet Sl 55 från kv. Professorn 4. Foto Bengt A. Lundberg 1996 (RAÄ/KMB ff962301).

Inskrift A:

þunl þorluk
5

Inskrift B:

oimi
10
... Þōrlaug(?) ...
»... Torlög(?) ...»

Till läsningen: Runföljden 1–9, där topparna är skadade av en långsgående spricka, läses från vänster till höger varpå benet vändes upp och ner och runföljden 10–13 läses från vänster till höger. Före 1 þ inga spår av ristning. Runan 2 läses formellt som \widehat{un} . Den ensidiga n-bistaven är ansatt vid den nedre delen av u-bistaven. Avståndet mellan 3 l och 4 þ, som har en mindre båge än 1 þ, är större än mellan övriga runor i inskriften. Ensidiga bistavar snett nedåt vänster i 5 och 10 o. Bistaven i 7 l når fram till huvudstaven i 8 u.

Runristade lösföremål från Sigtuna

SI 55 Sigtuna, Kv. Professorn 4

Runföljden **þorluk** torde avse kvinnonamnet *Þōrlaug*. Den kan dock återge mansnamnet *ÞōrlaugR* som saknar ett nominativangivande *-R*. Ingetdera namnet är belagt i någon runinskrift. De tre runorna i inskriftens början kan hypotetiskt förklaras av att ristaren har avsett att rista namnet *Þōrlaug* men glömt att rista en runa **r** efter 2 **u**, uppmärksammat sitt misstag och fogat nedre delen av bistaven i en **r**-runa till nedre delen av bistaven i 2 **u**. Därpå har han ångrat sig och i stället ristat in namnet på nytt. Om denna gissning är riktig är den skiftande skrivningen med **u** och **o** i förleden av intresse. Skrivningar med **þur** anses bero på att ett omljud av *u* till *o* har uteblivit vid ställningen vid nasal (< **þunr-*) medan skrivningar med **þor** bedöms gå tillbaka på en osynkoperad form **Punra-* eller bero på påverkan från namnet *Þōrr* (J. Brøndum-Nielsen, *Gammeldansk Grammatik 1* (1950), § 102). Runföljden **oimi** ger inte någon självklar tolkning. En felristning för t.ex. det ovanliga mansnamnet *Ormi* är inte tilltalande.

Detta dokument ingår i en digital utgåva av runristade lösföremål från Sigtuna. Dessa publiceras fritt tillgängliga på Internet.

Texten är ännu preliminär och kan komma att revideras. Hittar du felaktigheter eller känner till källor som inte har utnyttjats är du välkommen att meddela författaren dessa på nedanstående e-postadress.

Författare: Helmer Gustavson
Kontakt: magnus.kallstrom@raa.se

Riksantikvarieämbetet
Box 1114, 621 22 Visby
Tel. 08-5191 8000, Fax 08-660 7284
www.raa.se